

Jaarverslag 2014

1.	Bestuursverslag	2
1.1	Algemeen	2
1.2	Activiteiten en financiële positie	2
1.3	Informatie over directie en raad van toezicht	15
1.4	Verslag toezichthoudend orgaan	16
1.5	Toekomstparagraaf	17
2.	Jaarrekening 2014	
2.1	Balans per 31 december 2014	18
2.2	Staat van baten en lasten	19
2.3	Resultaatbestemming	19
2.4	Overzicht lastenverdeling	20
2.5	Grondslagen van waardering en bepaling van het resultaat	21
2.6	Toelichting op de balans per 31 december 2014	24
2.7	Toelichting op de baten	28
2.8	Toelichting op de lasten	29
2.9	Kasstroomoverzicht	31
3.	Overige gegevens	
3.1	Controleverklaring	32
Bijlagen		
1.	Begroting 2014	33
2.	Consolidatiestaat 2014	34

1. BESTUURSVERSLAG

1.1 Algemeen

1.1.1 Statutaire naam, vestigingsplaats en rechtsvorm

De Stichting is in het handelsregister van de Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Den Haag te Den Haag ingeschreven onder nummer 27183084. De statutaire naam luidt Stichting AVS Proefdiervrij en zij is statutair gevestigd te Den Haag. De rechtsvorm is de vorm van een stichting.

1.1.2 Omschrijving van de doelstelling

De Stichting stelt zich ten doel de bevordering van eerbied voor het leven en voor levende individuen in het bijzonder, alsmede de bestrijding en uiteindelijk het geheel afschaffen van proeven op dieren en voorts al hetgeen met één en ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de meest ruime zin van het woord. Onder proeven wordt verstaan alle handelingen voor experimentele, medische, wetenschappelijke en commerciële doeleinden, tenzij het geheel van deze handelingen tot doel heeft, dan wel geacht kan worden tot doel te hebben, het belang van de betrokken individuen zelf.

De Stichting streeft naar volledige afschaffing van alle proeven op dieren en vervanging van alle dierproeven door proefdiervrije testmethodes.

1.1.3 Juridische structuur

Proefdiervrij is een zelfstandig opererende stichting met twee steunstichtingen: de Anti-Vivisectie Stichting (AVS) en de Stichting Schoonheid zonder Wreedheid (SSZW).

De AVS is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel Den Haag onder nummer 41150190 en is statutair ingeschreven te Den Haag.

De SSZW is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel Den Haag en onder nummer 41149773 en is statutair gevestigd te Den Haag.

1.1.4 Samenstelling bestuur en toezichhoudend orgaan per 31 december 2014

Algemeen directeur en enig bestuurslid:

M. Zuidgeest

Raad van Toezicht:

C.M. Riechelmann, voorzitter

J.B. Gosman, portefeuille Marketing en Communicatie

E. Hilders, portefeuille Financiën en Vermogensbeheer

J. Lutteke, vice-voorzitter, portefeuille Personeel en Organisatie

B. Sangster, wetenschappelijk adviseur

1.1.5 Statutenwijzigingen

Gedurende het verslagjaar 2014 zijn de statuten niet gewijzigd.

1.2 Activiteiten en financiële positie

Jaarverslag 2014

Voorwoord

In 2014 heeft Proefdiervrij veel aandacht besteed aan interactie met onze achterban over het werk van Proefdiervrij. Proefdiervrij presenteerde het eerste Facebook college. Wij organiseerden samen met de Faculteit Diergeneeskunde een informatiedag voor onze donateurs. Daarbij was veel ruimte voor discussie met de onderzoekers. En we hebben veel energie gestoken in de berichtgeving op Social Media. In het kader van de campagne `Voor heldere resultaten moet je anders gaan testen` hebben wij in december onze eerste interactieve video gepresenteerd.

De eerste projecten die wij hebben gefinancierd met ons Fonds Proefdiervrij onderzoek zijn in 2014 afgerond. Daarmee is nu een soort `prototype` van een driedimensionaal longmodel beschikbaar en van een menselijk botmodel. Beide kunnen worden ingezet voor verder wetenschappelijk onderzoek naar oorzaak en genezing van ziektes. Met de onderzoekers beraden wij ons op vervolgstappen. Ook in het onderwijs hebben wij voortgang geboekt met terugdringen van het aantal proefdieren. Het Dierdonorcodicil vindt steeds meer weerklank bij dierenartsen. En voor het studielandschap, waar studenten met behulp van geplastineerde dieren en organen kunnen studeren, hebben wij nieuwe plastinaten gesubsidieerd.

Belangrijk politiek feit is dat na jaren overleg eindelijk de vernieuwde Wet op de dierproeven is ingevoerd. Een dossier dat door Economische Zaken met voortvarendheid ter hand is genomen. Staatssecretaris Dijkzma heeft naar aanleiding van een motie van Van Gerven van de SP de Denktank Financiering alternatieven voor dierproeven ingesteld. Wij zijn erg blij met deze aandacht voor proefdieren vanuit de politiek, maar ook met het stijgend aantal donateurs en sympathisanten. Wij gaan er dan ook in 2015 weer flink tegenaan om samen met u en wetenschappers nog meer goede dingen te doen voor de proefdieren.

Hoofdstuk 1

Proefdiervrij en de proefdieren

[intro]

Een wereld zonder proefdieren: samen met onze loyale donateurs, met innovatieve wetenschappers en met vasthoudende politici zijn we daarnaar op weg. Mede dankzij hen kon Proefdiervrij in 2014 weer een aantal belangrijke resultaten boeken.

Politiek

Staatssecretaris van Economische Zaken Sharon Dijkzma presenteerde vorig jaar een ambitieus plan van aanpak voor dierproeven en alternatieven daarvoor. Proefdiervrij levert een bijdrage aan het traject dat hieruit voortvloeit, via input, argumenten en onze contacten in de wetenschap. Ook waren we vorig jaar betrokken bij de discussie over het uitbannen van proeven op apen, en gingen we naar Brussel om de EU te bestoken met argumenten tegen dierproeven.

Wetenschap

In 2014 steunden we met het Fonds Proefdiervrij Onderzoek o.m. het onderzoek van dr. Passier van het LUMC. Hij is bezig met een baanbrekend researchtraject om de veiligheid van medicijnen te bepalen zonder dat daarbij proefdieren worden ingezet. Met dit werk won hij vorig jaar twee belangrijke prijzen. Ook zette Proefdiervrij de samenwerking voort met ZonMw in het Meer Kennis Minder Dieren (MKMD)-programma, waarmee beter onderzoek met minder proefdieren wordt gestimuleerd.

Onderwijs

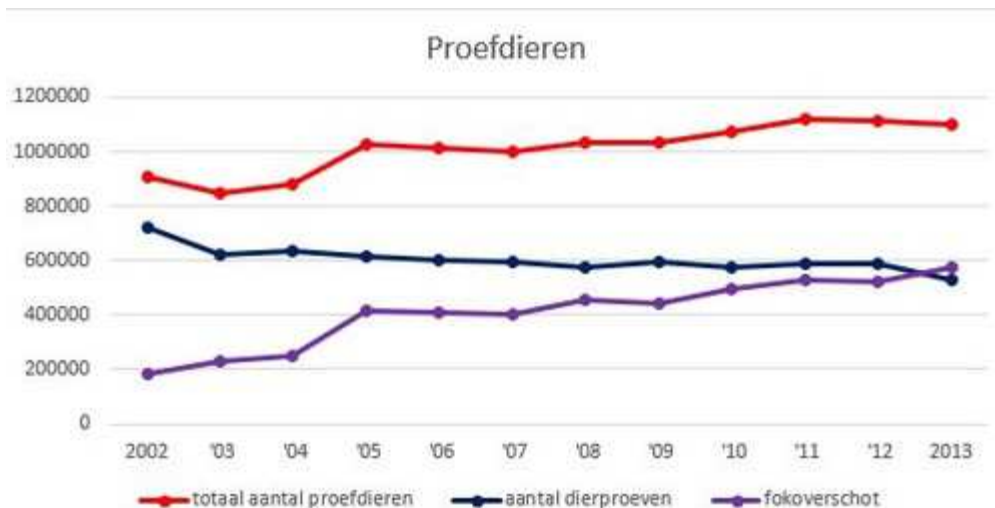
Onze succesvolle projecten het dierdonorcodicil en het plastinatieproject zorgden er ook vorig jaar voor dat het leven van honderden dieren gespaard werd. Dankzij deze projecten hoeven studenten diergeneeskunde veel minder gebruik te maken van proefdieren bij hun studie.

Hoeveel proefdieren?

De Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) publiceert elk jaar een overzicht van het aantal proefdieren dat in het voorgaande jaar is gebruikt. Zo meldde de NVWA eind 2014 dat het aantal proefdieren in 2013 met 10% was gedaald naar 526.593. Dat lijkt hoopgevend nieuws, maar de werkelijkheid is anders. Proefdiervrij deed nader onderzoek bij universiteiten en dierenlaboratoria en ontdekte dat hier slechts van een incidentele afname sprake is.

De daling werd veroorzaakt door bezuinigingen als gevolg van de financiële crisis. Om kosten te besparen is kostbaar onderzoek uitgesteld en werden minder onderzoeksaanvragen ingediend. In het slechtste geval kunnen we zelfs een toename van het aantal proefdieren verwachten nu de economie weer aantrekt.

Daarnaast is het ook zorgelijk dat dat het aantal gefokte dieren dat gedood is zonder in onderzoek te zijn gebruikt, enorm is gestegen. Deze stijging van het fokoverschot komt vooral door de toename van het gebruik van genetisch gemanipuleerde dieren.

Deze cijfers zijn voor Proefdiervrij reden om zich met nog meer passie in te zetten voor een wérkelijke daling van het aantal proefdieren. Zo'n daling kan alleen worden gerealiseerd door prioriteit te geven aan de ontwikkeling van proefdiervrij onderzoek. Die prioriteit is er al voor ons, en ook een groep innovatieve wetenschappers is overtuigd – nu de rest van de wetenschap en de politiek nog!

[in kader]

Onze visie

Proefdiervrij gelooft dat door de ontwikkeling van innovatieve onderzoekstechnieken proefdieren op een dag niet meer nodig zullen zijn.

Onze missie

Proefdiervrij ziet zich als de motor achter de ontwikkeling van proefdiervrij onderzoek. Alleen door dierproeven te vervangen en nieuwe wetenschappelijke ontwikkelingen zonder gebruik van proefdieren te stimuleren zal Proefdiervrij haar doel, de vervanging van alle dierproeven, bereiken.

[quote]

Marja Zuidgeest, directeur Proefdiervrij:

“Proefdiervrij zet zich in voor een toekomst zonder proefdieren en stimuleert onderzoek naar nieuwe middelen om dit uiteindelijk mogelijk te maken. Het is van belang dat overheid, het bedrijfsleven en de wetenschap transparant en open communiceren over proefdiergebruik. Daarnaast moet er een grotere focus komen op de ontwikkeling van proefdiervrije methoden. Gezamenlijk kunnen we dit doel realiseren.”

Hoofdstuk 2

Proefdiervrij en de wetenschap

[intro]

Een wereld waarin geen proefdieren meer nodig zijn, dat is ons ultieme doel. We zijn al een heel eind op weg naar dat doel, maar toch worden er helaas nog proefdieren gebruikt bij het testen van medicijnen en voor ander wetenschappelijk onderzoek. Onze strategie is duidelijk: er moeten goede andere testmethodes ontwikkeld worden waar geen dieren meer aan te pas komen. Een voorwaarde daarbij is dat deze onderzoeksmethodes gelijkwaardig, of zelfs beter zijn dan de huidige testen. Proefdiervrij werkt daarom samen met wetenschappers, universiteiten, onderzoeksinstituten, academische ziekenhuizen, gezondheidsorganisaties en ZonMw. In 2014 werd er belangrijke stappen gezet in deze samenwerking.

Fonds Proefdiervrij Onderzoek

Sinds 2009 heeft Proefdiervrij het Fonds Proefdiervrij Onderzoek. Het Fonds hebben we ingesteld om te stimuleren dat er methodes komen om het onderzoek op proefdieren te vervangen. Onderzoeken, proefschriften en workshops komen in aanmerking voor (gedeeltelijke) financiering uit het Fonds, dat wordt gevuld door middel van donaties. Daarbij hanteren we een specifieke focus: het moet gaan om projecten die zich richten op proefdiervrije methodes voor het onderzoek naar kankerverwekkende

stoffen. Wij werken nauw samen met ZonMw, die de aanvragen voor financiering beoordeelt op hun wetenschappelijke waarde.

Met dr. Robert Passier van het LUMC werken we al geruime tijd samen. Deze wetenschapper doet belangrijk onderzoek om de veiligheid van medicijnen te bepalen zonder dat daarbij proefdieren worden ingezet. In het najaar ontstond daarbij een dringende behoefte aan middelen, waarvoor snel duizend euro nodig was. Proefdiervrij deed een oproep en onze donateurs reageerden massaal: binnen een paar weken was het geld bij elkaar gebracht en kreeg dr. Passier via het Fonds Proefdiervrij Onderzoek de benodigde financiële ondersteuning.

Zijn onderzoek maakt het mogelijk om kankermedicijnen voortaan op menselijke hartspiercellen te testen. Deze proefdiervrije techniek vervangt bestaande proeven op honden, varkens en knaagdieren als proefdier. Bij deze nieuwe techniek wordt gebruikgemaakt van menselijke pluripotente stamcellen die men laat differentiëren tot kloppende hartcellen. Aan deze celkweken kunnen stoffen en medicijnen worden toegevoegd waarbij geanalyseerd wordt of deze het ritmisch samentrekken verstoren. Daarmee kan worden voorspeld of er gevaar bestaat op hartritmestoornissen bij mensen. Om van menselijke stamcellen kloppende hartspiercellen te maken, moeten de cellen onder speciale omstandigheden gekweekt worden. Aan de stamcellen worden menselijke groeifactoren en chemicaliën toegevoegd. Op deze manier is het mogelijk om gecontroleerd hartspiercellen te maken. De uitdaging is om de stamcellen zo veel mogelijk op volwassen menselijke hartspiercellen te laten lijken. Hoe beter de hartspiercellen op die van volwassen mensen lijken, hoe beter de voorspellende waarde is voor het testen van medicijnen op schadelijke effecten.

Belangrijke prijzen

In 2014 won dr. Passier met dit baanbrekende onderzoek maar liefst twee prijzen. In april kreeg hij de Lef in 't Lab-prijs, die het Nationaal Kenniscentrum Alternatieven voor Dierproeven jaarlijks uitreikt. De prijs gaat naar een onderzoeker die op bijzondere wijze bijdraagt aan de vervanging, vermindering of verfijning van dierproeven.

Marja Zuidgeest, directeur van Proefdiervrij, feliciteerde dr. Passier met zijn prijs: "Vanuit Proefdiervrij ondersteunen we dit onderzoek al jaren. We zijn dan ook trots op Robert en zijn inzet wat betreft proefdiervrij onderzoek. We pleiten ervoor dat een proefdiervrije aanpak de standaard wordt bij wetenschappelijk onderzoek en hopen dat de aanpak van Robert een voorbeeld is voor anderen."

In juni viel dr. Passier samen met zijn onderzoeksteam opnieuw in de prijzen, toen hij de Hugo van Poelgeestprijs voor alternatieven voor dierproeven won. Deze vierjaarlijkse prijs wordt uitgereikt door de Stichting Bouwstenen voor Dierenbescherming aan een persoon of instelling die op een bijzondere wijze een alternatief voor dierproeven heeft ontwikkeld. Marianne Thieme, fractievoorzitter van de Partij voor de Dieren, reikte de prijs uit, bestaande uit een financiële beloning van 15.000 euro en een kunstwerk.

De jury, onder voorzitterschap van prof. Tjard de Cock Buning, heeft het team van dr. Passier aangewezen voor de Hugo van Poelgeestprijs vanwege hun jarenlange inzet om belangrijk biomedisch en farmaceutisch in-vitro onderzoek op menselijke weefsels mogelijk te maken door het gebruik van menselijke pluripotente stamcellen.

[quote]

Dr. Robert Passier, onderzoeker bij het LUMC:

"Ik zie het als een belangrijke taak van wetenschappers om zich bezig te houden met actuele maatschappelijke discussies. Steeds vaker blijkt dat proefdiervrije methoden betere en veiligere resultaten geven. Het is een win-win situatie; proefdieren worden vervangen en de resultaten van het onderzoek zijn van hogere kwaliteit."

Meer Kennis met Minder Dieren

Ook in 2014 werkte Proefdiervrij samen met ZonMw aan het Meer Kennis Minder Dieren (MKMD)-programma, waarmee beter onderzoek met minder proefdieren wordt gestimuleerd. Daarnaast zetten we vorig jaar samen met ZonMw, topwetenschappers en de ASAT Foundation stappen om een nieuw programma te ontwikkelen dat zich richt op onderzoek naar kanker en kankerverwekkendheid zonder daarbij gebruik te maken van proefdieren.

Hoofdstuk 3

Proefdiervrij en het onderwijs

[intro]

Niet alleen onderzoekers maken gebruik van proefdieren, ook bij veel studies wordt nog onderwijs gegeven aan de hand van proefdieren. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om faculteiten diergeneeskunde en paraveterinaire HBO- en MBO-opleidingen. Dieren worden gebruikt voor anatomisch onderwijs en aanleren van vaardigheden. Dat moet toch anders kunnen, vindt Proefdiervrij. Daarom zetten wij ons in voor proefdiervrij onderwijs. Samen met onderwijsinstellingen en kenniscentra ontwikkelen we lesmateriaal dat proefdieren overbodig maakt en waarmee studenten hun vaardigheden en kennis optimaal kunnen ontwikkelen. Ook in 2014 zetten we hierin weer belangrijke stappen.

Tweede etappe plastinatieproject van start

Proefdiervrij werkt al sinds 2011 samen met de opleiding diergeneeskunde van de Universiteit Utrecht, waar aankomende dierenartsen worden opgeleid. In dat jaar werd een succesvol plastinatieproject gestart, waarmee al honderden proefdieren gered zijn.

In 2013 jaar startten we een actie om nieuwe plastinaten beschikbaar te maken voor het onderwijs. Deze actie onder onze donateurs leverde in 2014 in totaal € 27.600 op. Plastinatie is een methode waarmee overleden dieren worden geprepareerd, zodat ze langdurig in bijvoorbeeld lessen over anatomische kennis gebruikt kunnen worden. De overleden dieren worden volgens een speciaal procedé geplastineerd, wat wil zeggen dat het vocht aan hun lichaam onttrokken wordt en door siliconen wordt vervangen. Studenten kunnen de geplastineerde dieren vervolgens bestuderen. De aldus geprepareerde dieren voelen aan als plastic, dus zij kunnen niet gebruikt worden voor snijpractica.

Met het bijeengebrachte geld werden 16 borst- en buikplastinaten gemaakt van honden en katten. De honden en katten die hiervoor zijn gebruikt, komen uit het dierdonorcodicil. Met deze plastinaten worden in de komende tien jaar 100 katten, 50 honden en 50 ratten gered. Daarnaast is het ook heel belangrijk dat in deze periode 2.250 aankomende dierenartsen in aanraking komen met proefdiervrij onderzoek.

Steeds meer dierenklinieken doen mee met het dierdonorcodicil

Steeds meer dierenklinieken doen mee met het dierdonorcodicil, een innovatief idee van Proefdiervrij. In 2011 startte het project met vijf dierenartsen, een aantal dat in 2014 uitgroeide tot 44 dierenklinieken in de regio Utrecht. Via hun praktijk kunnen mensen een overleden huisdier aan de universiteit Utrecht doneren.

Dankzij het dierdonorcodicil hoeven de studenten diergeneeskunde geen speciaal gefokte proefdieren meer te gebruiken tijdens hun studie, maar kunnen ze hun vaardigheden oefenen op de overleden dieren. Het doel van dit project is om het fokken van proefdieren voor onderwijsdoeleinden helemaal af te schaffen. Dit doel is inmiddels gehaald, Universiteit Utrecht meldt dat er alleen nog dieren uit het dierdonorcodicil worden gebruikt om studenten diergeneeskunde op te leiden.

Steeds meer dierenklinieken in de regio Utrecht melden zich aan voor dit project, vaak nadat diereigenaren hen op het dierdonorcodicil wijzen. Ze zijn enthousiast over deze mogelijkheid om proefdieren te redden. Dierenklinieken buiten de regio konden zich in 2014 nog niet aanmelden om mee te doen aan het dierdonorcodicil.

[quote]

Claudia Wolschrijn, hoofddocent anatomie, opleiding diergeneeskunde Universiteit Utrecht
"Wat goed dat ondanks alle emoties de eigenaar door de donatie van zijn kat, het leven van een proefdier spaart!"

Kijk mee met studenten diergeneeskunde

De opleiding diergeneeskunde van de Universiteit Utrecht heeft een groeiend aantal methodes beschikbaar voor proefdiervrij onderwijs. Proefdiervrij maakte in 2014 vier video's over deze vernieuwende onderwijstechnieken. Op onze website kunnen belangstellende bezoekers in de schoenen stappen van een student diergeneeskunde. Er zijn filmpjes te zien over het gebruik van QR-codes, waarmee driedimensionale modellen van dieren toegankelijk worden, en over de plastinaten waarmee studenten geprepareerde dieren kunnen bestuderen.

Ook is er een filmpje over de namaakkoe Sensa, waarop studenten de driedimensionale oriëntatie binnen het bekken van een koe leren kennen. Ook het proefdiervrije intubatiemodel wordt belicht. Hiermee kunnen studenten de intubatietechniek oefenen zonder gebruik te maken van levende honden.

Hoofdstuk 4

Proefdiervrij en de politiek

[intro]

Zonder goede wet- en regelgeving is het onmogelijk om het gebruik van proefdieren aan te pakken. Daarom heeft Proefdiervrij intensief contact met politici in Nederland en op EU-niveau. De politiek heeft een belangrijke stem in het realiseren van dierenwelzijn. Wij spreken regelmatig met politici over de mogelijkheden om dierproeven te vervangen, en we proberen hen daarbij te overtuigen met de vele wetenschappelijke en andere argumenten die ons standpunt ondersteunen. In 2014 kwam het onderwerp proefdieren met regelmaat aan de orde in Den Haag en Brussel, en Proefdiervrij was daarbij.

Actieplan dierproeven

Staatssecretaris van Economische Zaken Sharon Dijksma presenteerde in februari een ambitieus plan van aanpak voor dierproeven en alternatieven daarvoor. Zij wil dat proefdieren zoveel mogelijk worden vervangen door proefdiervrije technieken en definieert daarbij vijf speerpunten waarmee proefdierenleed kan worden teruggedrongen. Proefdiervrij ziet een aantal belangrijke taken voor zichzelf om waar mogelijk de realisering van het actieplan te ondersteunen.

Zo wil de staatssecretaris dat er verder onderzoek wordt gedaan naar de voorspellende waarde van dierproeven. Een door Proefdiervrij gefinancierd onderzoek van promovendus Peter van Meer toonde in 2013 al aan dat die voorspellende waarde gering is: effecten die zich voordoen bij dieren, doen zich niet noodzakelijkerwijs ook voor bij mensen. Ook worden in het actieplan het programma Meer Kennis met Minder Dieren (MKMD) dat wij samen met ZonMw uitvoeren en ons dierdonorcodicil met instemming genoemd. Voor Proefdiervrij is dit een extra stimulans om deze initiatieven verder uit te bouwen, net als de proefdiervrije modellen, zoals het 3D longmodel en het hartspiermodel, die wij wetenschappers helpen ontwikkelen.

Proefdiervrij maakt deel uit van de denktank die naar aanleiding van het actieplan meedenkt over haalbare opties voor financiële middelen voor de ontwikkeling van proefdiervrij onderzoek. In juli was de eerste bijeenkomst van de denktank, die bestaat uit invloedrijke personen uit de wetenschap, het bedrijfsleven en vertegenwoordigers van non-gouvernementele organisaties zoals Proefdiervrij.

[quote]

Staatssecretaris Sharon Dijksma van Economische Zaken:

"Initiatieven zoals het dierdonorcodicil van stichting Proefdiervrij juich ik toe, want het beperkt het aantal honden en katten als proefdieren nog meer."

Proefapen: teleurstelling over opstelling overheid

Een van de punten uit het actieplan van staatssecretaris Dijksma is een intentie om het gebruik van apen in onderzoek terug te dringen. Sinds 2003 mogen er in Nederland geen proeven meer worden gedaan op mensapen, zoals chimpansees. Andere apensoorten, de niet-humane primaten (bijvoorbeeld resusapen), mogen echter nog wel voor onderzoek gebruikt worden. En dit terwijl Peter van Meer in zijn onderzoek in 2013 aantoonde dat deze onderzoeken op proefapen geen betrouwbare resultaten voor effecten op mensen opleveren.

In september maakte staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen (OCW) Sander Dekker het adviesrapport van de Koninklijke Nederlandse Academie van Wetenschappen over het gebruik van niet-humane primaten in Nederland openbaar. Daarin werden vragen aan de orde gesteld

als 'Is er nog steeds een noodzaak om proeven met apen te doen? Zijn er nog niet voldoende alternatieven?'

De reactie van de staatssecretaris was teleurstellend. Hij stelde dat het terugdringen van dierproeven een gezamenlijke verantwoordelijkheid is. Proefdiervrij riep de overheid daarop om meer ambitie te tonen en de aanpak van het gebruik van proefapen aan te scherpen. De overheid zou een ambitieus programma mogelijk moeten maken van wetenschappers en andere partijen om te analyseren wat er mogelijk is op het gebied van onderzoek zonder proefapen. Volgens experts zijn er bijvoorbeeld veel mogelijkheden om met moderne technologieën zoals stamcelonderzoek goede resultaten te boeken. De mensapen die in 2003 nog werden gebruikt in onderzoek, genieten nu van hun welverdiende pensioen bij Stichting AAP. Het is de hoogste tijd dat ook de niet humane primaten met pensioen mogen.

Proefdiervrij en de EU

In mei kozen de inwoners van Europa nieuwe vertegenwoordigers in het Europees Parlement. Omdat Europese regelgeving grote gevolgen heeft voor het welzijn van dieren in Nederland, is het voor Proefdiervrij belangrijk om goede contacten te onderhouden met de Europarlementariërs. Zo gingen we in het voorjaar naar Brussel om gesprekken te voeren over de vervanging van dierproeven. Voor de Europese verkiezingen vroegen we onze donateurs om mee te lobbyen bij de partij van hun keuze. Via Facebook konden zij deze partij oproepen om zich sterk te maken voor de vervanging van proefdieren. Veel mensen deden mee aan deze lobbyactie, die Proefdiervrij bovendien nieuwe contacten onder de Nederlandse Europarlementariërs opleverde.

Wet op de dierproeven

In november werd de nieuwe Wet op de dierproeven aangenomen door de Eerste Kamer, en daarmee was deze wet na een lang overlegtraject definitief. Proefdiervrij heeft een belangrijke bijdrage geleverd aan de totstandkoming van de wet, en is vooral tevreden met twee belangrijke punten. Zo bevat de wet een bepaling dat er een onafhankelijke toetsingscommissie voor dierproeven komt, de Centrale Commissie Dierproeven. Voorheen stelden de wetenschappelijke instellingen zelf een commissie samen, zodat er weinig zekerheid was over de onafhankelijkheid van de leden. Daarnaast zijn ook bepaalde ongewervelde dieren in de wet opgenomen, zoals octopussen en inktvissen. Dat betekent dat voor deze dieren dezelfde bescherming geldt als voor gewervelde dieren. Voordat octopussen en inktvissen aan dierproeven mogen worden blootgesteld, moeten deze proeven eerst aan een ethische toets worden onderworpen.

Hoofdstuk 5

Proefdiervrij en de Nederlandse samenleving

[intro]

Er moeten zo min mogelijk dierproeven worden gedaan, vindt de meerderheid van de Nederlanders. Dat was de uitkomst van een onderzoek dat Proefdiervrij in december bekendmaakte. Tegelijk weten veel mensen nog maar weinig over het hoe en waarom van dierproeven. Wij zien het als onze verantwoordelijkheid om mensen te laten zien dat er goede alternatieven zijn voor het gebruik van dieren voor wetenschappelijk onderzoek. Communicatie met de Nederlandse samenleving is daarom een van onze kerntaken. Onze donateurs nemen daarbij een speciale plek in – zonder hen zouden we immers niet zulke grote stappen kunnen zetten!

Nieuwe publiekscampagne

In november startten we met een gloednieuwe publiekscampagne, 'Voor heldere resultaten moet je anders gaan testen'. Daarbij stonden de goede resultaten centraal die met proefdiervrij onderzoek worden behaald. Terwijl de resultaten bij diertesten vaak niet één-op-één naar mensen kunnen worden vertaald, vinden deze onderzoeken op dieren toch nog steeds plaats.

Door nieuwe technologische ontwikkelingen en inzichten, zoals het gebruik van stamcellen, organ-on-a-chip en computermodellen is nu het moment gekomen om anders te gaan testen, op een manier die beter is voor dier én mens. Dat was de boodschap van onze campagne, die via tv-spotjes, Facebook en Twitter werd verspreid.

In het kader van deze campagne startte Proefdiervrij een videoproject, waarbij gefilmd werd bij proefdiervrije projecten in het Erasmus Medisch Centrum, het Leids Universitair Medisch Centrum en de Universiteit Utrecht. De filmpjes zijn op onze website te zien.

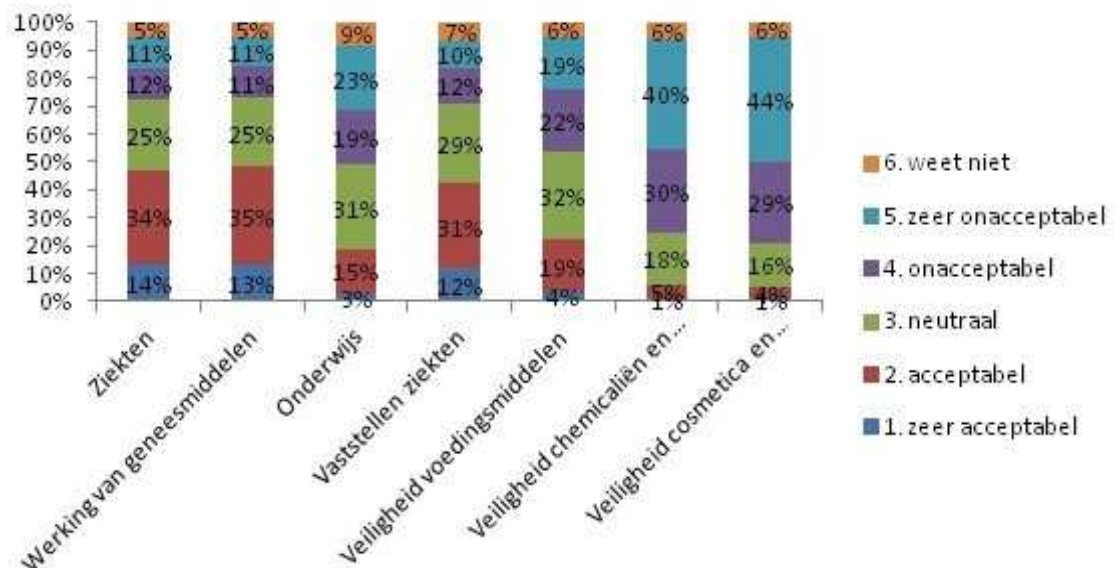
Groot kennisonderzoek proefdieren

Proefdiervrij maakte in december de uitkomsten bekend van een groot onderzoek naar de kennis van Nederlanders over proefdieren. Een representatieve groep van 1.000 mensen werd gevraagd wat zij van dierproeven wisten. Slechts 6% van de Nederlanders vindt zichzelf goed op de hoogte van het aantal dierproeven, zo blijkt uit het onderzoek. Op de vraag hoeveel dierproeven er jaarlijks in Nederland worden uitgevoerd zit de gemiddelde Nederlander 175.000 proeven boven het daadwerkelijke aantal (526.593 in 2013).

Ondanks geringe feitenkennis heeft de Nederlander een duidelijke mening over dierproeven. Het overgrote deel van de ondervraagden (70%) vindt dierproeven (zeer) onacceptabel voor onderzoek naar de veiligheid van chemicaliën en schoonmaakproducten. Het enige doeleinde dat het doen van dierproeven volgens een forse groep respondenten (48%) zou rechtvaardigen, is onderzoek naar ziekten en geneesmiddelen.

Bijna de helft (46%) van de respondenten vindt dat de overheid verantwoordelijk is voor het terugdringen van het aantal dierproeven. Als het gaat om de ontwikkeling van proefdiervrij onderzoek vindt een even grote groep dat de wetenschap het beste in staat is om daarvoor te zorgen. Drie op de tien vindt de ontwikkeling van proefdiervrije technieken de beste manier om proefdieren te vervangen. Over de middelen om het gebruik van proefdieren te verminderen is weinig bekend. Ongeveer een kwart kent het bestaan van computersimulaties en/of onderzoek op gekweekt weefsel.

In hoeverre vindt u het doen van dierproeven acceptabel?

[quote]

Thijs Riechermann, voorzitter van de Raad van Toezicht Proefdiervrij:

“Het is nu tijd om een grote volgende stap te maken en te communiceren dat er nog veel meer mogelijk is mits we de focus richten op samen werken aan een proefdiervrije toekomst die beter is voor zowel mens als dier. Deze visie moeten we indringend vertellen aan wetenschappers, overheid, bedrijfsleven en onze achterban. Kortom aan iedereen in Nederland. Dan kunnen we gezamenlijk een bijdrage leveren aan een proefdiervrije wereld.”

Informatiemiddag voor donateurs

Op 9 mei 2014 vond onze tweede Kijkje in 't Lab-dag plaats, deze keer bij de faculteit Diergeneeskunde aan de Universiteit Utrecht. Hier lopen twee belangrijke projecten van Proefdiervrij, het dierdonorcodicil en het plastinatieproject. Hoogleraar Dierenwelzijn en Proefdiervrij Claudia Ohl opende de bijeenkomst. Zij vertelde dat toen zij in Nederland kwam wonen, het haar opviel hoe intens en constructief de discussie over dierproeven in Nederland wordt gevoerd. Zelfs wanneer zij fel tegen dierproeven zijn, zijn Nederlanders in staat om oplossingen te zoeken zonder dat er conflict ontstaat. Harry Blom, proefdiervrijdeskundige aan de Universiteit Utrecht, ging met de deelnemers in gesprek over de houding van een onderzoeker ten opzichte van dieren. ‘Kan een gewenste houding worden aangeleerd?’ Claudia Wolschrijn, hoofddocent anatomie, sprak over het gebruik van proefdiervrije technieken bij de opleiding tot dierenarts. ‘Hoeveel je ook uit boeken kunt leren, de overstap naar de

driedimensionale werkelijkheid is heel moeilijk te maken.” Ook liet zij zien hoe de plastinaten worden gebruikt in het onderwijs.

Na een rondleiding in het proefdierenlaboratorium en langs de dierenverblijven ontstond een pittige discussie met kritische vragen over het gebruik van dieren in proeven. De universiteit opende deze dag alle deuren. Dat deze instelling zoveel openheid bood, wekte bij de bezoekers goede hoop voor de toekomst.

[quote]

Anneke Wijnia, donateur van Proefdiervrij:

“Ik vond het heel interessant en een heel goed initiatief van Proefdiervrij. Vooraf was ik een beetje bang voor een discussie die zou uitdraaien in een welles-nietes gesprek. Maar dat is mij honderd procent meegevallen. Wat ik wel ervaar, is hoe langzaam veranderingen gaan, stapje voor stapje. Er zijn natuurlijk hele goede initiatieven, het dierdonorcodicil bijvoorbeeld en plastinatieproject. Dat zijn geweldige initiatieven waar geen dier meer aan te pas komt.”

Donateurs en fondsenwerving

Net als voorgaande jaren richtte Proefdiervrij zich in haar donateurs- en fondsenwerving zowel op vergroting van de financiële armslag, als op uitbreiding van de achterban. Een groter aantal donateurs betekent immers meer invloed en meer maatschappelijk draagvlak. Daarom werven we in 2014 niet alleen fondsen via mailings, maar maakten we ook gebruik van andere methodes.

Zo werd de werving van structurele donateurs via direct dialogue (straatwerving) ook dit jaar voortgezet. Eind 2014 hebben we besloten om deze direct dialogue-methode alleen nog maar huis-aan-huis in te zetten. Om meer te leren over online doneren, hebben we verschillende acties via Just Giving opgezet. Onze eerste actie in dit kader, ‘Alle bee(s)tjes helpen’, bracht weinig op. De reden hiervoor was waarschijnlijk dat de actie niet gekoppeld was aan een concreet doel. Daarna werden er twee acties gericht op proefdiervrij onderzoek gestart. ‘Laat de hartspiercellen kloppen’ was gericht op het onderzoek van dr. Robert Passier. Het streefbedrag van deze actie lag op € 1.000 en is ruim gerealiseerd met 121%. In december startten we de actie ‘Vernieuwend tumoronderzoek vervangt proefdieren’, gericht op het onderzoek van dr. Dik van Gent. Het streefbedrag was € 2.000, waarvan 34% werd behaald. Het platform Just Giving biedt echter meer mogelijkheden. We willen sympathisanten van Proefdiervrij dan ook motiveren om hier een actiepagina aan te maken. Zij kunnen zich dan laten sponsoren voor bijvoorbeeld een hardloopevenement.

Naast online fondsenwerving en direct dialogue hebben we ook gebruikgemaakt van telemarketing. Het ging hierbij vooral om het behouden van bestaande donateurs.

Communicatie

Ook in 2014 besteedde Proefdiervrij bijzondere aandacht aan het geven van voorlichting. We zetten daarbij in toenemende mate ook social media in, zoals Facebook en Twitter. Ook via onze website, magazine en e-nieuwsbrief gaven we onze donateurs en andere belangstellenden inzicht in de laatste ontwikkelingen rondom proefdiergebruik en de alternatieven daarvoor.

Magazine

Het Proefdiervrij Magazine wordt vier keer per jaar verzonden naar onze achterban. Voor donateurs die daar prijs op stellen, bestaat de mogelijkheid het magazine digitaal te ontvangen. De totale oplage steeg in 2014 van 42.500 naar 45.000.

E-nieuwsbrief

Proefdiervrij geeft een digitale nieuwsbrief uit, die aan het begin van elke maand wordt verzonden, of vaker als er belangrijke ontwikkelingen zijn. In 2014 hebben we voor het eerst extra fondsenwervende nieuwsbrieven verstuurd. De actie op Just Giving voor het onderzoek van dr. Passier, waarvoor met zo'n extra nieuwsbrief aandacht werd gevraagd, haalde in recordtijd meer dan het streefbedrag. De digitale nieuwsbrief wordt verzonden naar ruim 37.000 adressen, een aantal dat in 2014 gelijk bleef in vergelijking met het jaar daarvoor.

Website

Het bezoekersaantal voor de website van Proefdiervrij bedroeg gemiddeld ruim tienduizend per maand, met een lichte toename aan het einde van het jaar en een piek van bijna zesduizend bezoekers op 10 februari. De aanleiding voor dit grote bezoekersaantal was een blog die aanhaakte op de publieke verontwaardiging over het doden van een giraffe in een Deense dierentuin.

Soms krijgen we vragen van onze achterban over specifieke thema's. "Hoe zit het met de daling van het aantal proefdieren en wat heeft Proefdiervrij inmiddels allemaal voor elkaar gekregen?" We vinden het belangrijk dat geïnteresseerden weten wat Proefdiervrij doet en wat er speelt rond een bepaald onderwerp. Daarom hebben we op onze website een aantal overzichtelijke dossiers aangelegd over de daling in het aantal gebruikte proefdieren sinds 1982, het dierdonorcodicil, de geschiedenis van het Europese verbod op diergeteste cosmetica, en alle mijlpalen uit de afgelopen 25 jaar in de strijd tegen dierproeven.

Social Media

Ook in 2014 is hard gewerkt aan de professionalisering van onze berichtgeving in de social media. Elke maand werd een kalender opgesteld met verschillende soorten berichten (inhoudelijk, 'weetjedatjes', human interest) voor onze Facebook-pagina. Begin 2014 waren we een paar honderd fans verwijderd van de 50.000. Eind 2014 bedroeg dat aantal 62.000. Het aantal actieve volgers op Twitter steeg van 4.500 naar 4.800.

Op 24 April 2014, Proefdierendag, gaf Proefdiervrij het allereerste Facebook college van Nederland. Tijdens dit college kwamen onderwerpen zoals dierproeven, baanbrekend onderzoek en interessante samenwerkingen voorbij. Gedurende een half uur leerden meer dan 10.000 mensen over de laatste ontwikkelingen op het gebied van proefdieren en proefdiervrije technieken. Het college is nog te zien op het youtube-kanaal www.youtube.com/proefdiervrij.

Webwinkel

In onze webwinkel worden steeds meer artikelen te koop aangeboden. Al deze producten worden gemaakt door vrijwilligers of worden met korting beschikbaar gesteld door bedrijven. Het aanbod van donateur Esther de Groen om armbandjes te maken voor Proefdiervrij gaf indertijd de aanzet tot deze nieuwe inrichting van onze webwinkel.

In 2014 maakte onze achterban opnieuw een reeks van nieuwe artikelen. Het populairst was de gebreide muis, die steeds binnen enkele dagen was uitverkocht. Een uitgever stelde tegen gereduceerd tarief een kinderboek beschikbaar waarmee kinderen leren dat je met respect met dieren om moet gaan. Een bijzondere nieuwkomer in onze winkel was schilder Jeanne van Lier-Haring die schilderijtjes maakt van foto's van huisdieren. Onze donateurs waarderen de mogelijkheid om een uniek cadeautje te kopen in de webwinkel en zo tegelijkertijd Proefdiervrij te steunen.

1.2.5 Financiële positie

	2014	2013
	€	€
Vastgelegd op korte termijn		
Liquide middelen	356.744	447.258
Beleggingen	1.902.595	1.836.907
Vorderingen en overlopende activa	<u>269.893</u>	<u>341.449</u>
Liquiditeitssaldo	2.529.232	2.625.614
Af: kortlopende schulden en overlopende passiva	440.691	663.290
	<u>2.088.541</u>	<u>1.962.324</u>
Vastgelegd op lange termijn		
Materiële vaste activa	548.373	587.417
Gefinancierd met beschikbare middelen	2.636.914	2.549.741

1.2.6 Resultaat

Samengevat zien de resultaten over 2014 en 2013 er als volgt uit:

	Realisatie'14	%	Realisatie'13	%
	€		€	
BATEN				
Baten eigen fondsenwerving	2.042.098	94,34%	2.048.120	91,53%
Resultaat Beleggingen	<u>122.492</u>	<u>5,66%</u>	<u>189.647</u>	<u>8,47%</u>
Totaal baten	2.164.590	100%	2.237.767	100%
LASTEN				
BELEID				
<i>INSPIRATOR</i>				
~ Fonds Proefdiervrije technieken	178.886	8,26%	542.276	24,23%
<i>STIMULATOR</i>				
~ Overige projecten	<u>177.896</u>	<u>8,22%</u>	<u>220.973</u>	<u>9,87%</u>
	356.782	16,48%	763.249	34,11%
Communicatie				
~ Publiekscampagne	253.523	11,71%	215.409	9,63%
~ Dialoog Marketing	571.997	26,43%	463.060	20,69%
~ Communicatie donateurs	<u>290.207</u>	<u>13,41%</u>	<u>306.934</u>	<u>13,72%</u>
	1.115.727	51,54%	985.403	44,04%
Werving baten				
Kosten eigen fondsenwerving	519.487	24,00%	436.221	19,49%
Kosten beleggingen	13.360	0,62%	12.021	0,54%
Beheer en administratie				
Kosten beheer en administratie	72.060	3,33%	75.865	3,39%
Totaal Lasten	2.077.416	95,97%	2.272.759	101,56%
Resultaat				
Reserve financiering activa	-39.043		-8.643	
Overige reserves	72.807		-64.091	
Bestemmingsfondsen	<u>53.410</u>		<u>37.742</u>	
	87.174	4,03%	-34.992	-1,56%

1.2.7 Kengetallen

	Begroot		
	<u>2014</u>	<u>2014</u>	<u>2013</u>
<i>Bestedingspercentage baten</i>			
Totaal bestedingen doelstelling uitgedrukt in een percentage van de totale baten.	68,03%	79,42%	78,07%
<i>Doelbestedingspercentage lasten</i>			
Totaal bestedingen doelstelling uitgedrukt in een percentage van de totale lasten.	70,88%	79,54%	76,92%
<i>Percentage kosten fondsenwerving</i>			
Kosten van eigen fondsenwerving uitgedrukt in een percentage van baten eigen fondswerving.	25,44%	17,73%	21,33%
<i>Norm kostenbeheer en administratie</i>			
Kosten beheer en administratie uitgedrukt in een percentage van de totale lasten	3,47%	3,00%	3,32%

1.2.8 Beleid kosten en methoden van fondsenwerving

De proefdierenissue is een gevoelig maatschappelijk thema. Mensen denken vaak dat een keuze voor proefdieren betekent dat je bescherming van de volksgezondheid een lagere prioriteit geeft. Daarom wil Proefdiervrij in al haar uitingen expliciet duidelijk maken dat zij haar doel op een open manier in dialoog wil bereiken. Dat heeft consequenties voor de fondsenwerving. Belangrijk is dat ook daar voldoende aandacht aan informatie verstrekking wordt besteed. Zodat mensen die ons veelal niet kennen een juist beeld hebben van de organisatie. Aangezien fondsenwerving steeds vaker in één op één communicatie vorm krijgt, is het des te belangrijker dat alle gesprekken –ook of juist de gesprekken die niet tot een donatie leiden- positief eindigen. Alle gesprekken leveren een bijdrage aan de voorlichtende taak van de stichting. Vandaar dat proefdiervrij 50% op het budget voorlichting verantwoord. Onder de kosten die volledig onder als Kosten eigen fondsenwerving worden verantwoord vallen: Bankkosten, kosten drukken combola's en notariskosten. Het relatiesysteem wordt voor 50% ten laste van het fondsenwervingsbudget verantwoord. De drukkosten ten behoeve van het Magazine komen voor 20% ten laste van het fondsenwervingsbudget. Aan telefoondiensten, straatwerving en door-to-door is € 783.042 besteed. Deze kosten worden voor 50% verantwoord onder fondsenwerving en 50% onder voorlichting. Het resterende bedrag is besteed aan giftverzoeken en fondsenwervend drukwerk.

1.2.9 Beleid met betrekking tot omvang en functie van reserves en fondsen

Voor dekking van risico's op korte termijn wordt een continuïteitsreserve aangehouden van 1,5 maal de jaarlijkse kosten van de werkorganisatie. Daaronder wordt verstaan kosten eigen medewerkers, huisvestingskosten, kantoor- en administratiekosten, bestuurskosten en kosten eigen fondsenwerving. Om schommelingen in de inkomsten uit nalatenschappen en beleggingen op te vangen, wordt een bestemmingsreserve van € 500.000 aangehouden.

Voor reserves die vastliggen in materiële vaste activa wordt een reserve financiering activa aangehouden. Deze reserve muteert met de investeringen, afschrijvingen en eventuele herwaarderingen van de materiële vaste activa.

Jaarlijks doet Proefdiervrij vier verzoeken voor giften met een specifieke bestemming. Deze worden verantwoord onder bestemmingsfondsen. Indien andere giften met een specifieke bestemming worden ontvangen worden zij eveneens hier verantwoord.

1.2.10 Beleggingsbeleid

De Algemene Ledenvergadering van de toenmalige vereniging op 29 november 2003 heeft het beleggingsbeleid vastgesteld.

Proefdiervrij belegt in aandelen en obligaties, waarbij de volgende uitgangspunten worden gehanteerd:

verantwoord rendement en risico;

zeer strikt beleid ten aanzien van dierproeven: bedrijven die zelf dierproeven doen danwel in opdracht laten doen zijn uitgesloten, ook als deze proeven gebaseerd zijn op een wettelijke verplichting; geen dier-, milieu- of mensonvriendelijke fondsen.

Onder deze randvoorwaarden is het belegd vermogen ondergebracht bij Triodos Bank.

Om een nog betere spreiding van risico te bewerkstelligen is een kantoorpand aangekocht. Hiermee is € 650.000 belegd in vastgoed, een risicomijdende en goed renderende investering zoals in de afgelopen jaren is gebleken. Dit heeft tevens als voordeel dat geen geld meer hoeft worden uitgetrokken voor de huur van kantoorruimte.

1.2.11 Vrijwilligersbeleid

Met betrekking tot vrijwilligers tekent zich de afgelopen jaren een tendens af waardoor nieuwe eisen worden gesteld aan een organisatie zoals Proefdiervrij. Van oudsher had Proefdiervrij te maken met vrijwilligers die zich voor lange tijd conformeerden aan onze organisatie. Tegenwoordig kiezen vrijwilligers steeds vaker voor een specifieke activiteit waarbij zij zich inzetten voor wisselende Goede Doelen. Voor vrijwilligers in spe is het veel gemakkelijker geworden om zich via internet en Social Media te informeren over praktische manieren om een Goed Doel te steunen.

Proefdiervrij telt nog steeds een tiental vrijwilligers dat met hart en ziel betrokken is bij de organisatie. Zij zijn van oudsher belangrijke en trouwe ambassadeurs van de Stichting. Proefdiervrij zal er dan ook alles aan doen om deze betrokken vrijwilligers optimaal te ondersteunen en te faciliteren. Tegelijk wordt ook gezocht naar nieuwe manieren om vrijwilligers op projectbasis te werven. Zo worden vrijwilligers in spe bijvoorbeeld uitgenodigd om eigen creaties te doneren voor onze webshop.

1.3 Informatie over directie en Raad van Toezicht (RvT)

1.3.1 Taak en werkwijze van directie en Raad van Toezicht

De directie bestaat uit een lid, die belast is met het bestuur van de stichting en het stichtingsbureau. De RvT heeft een toezichthoudende taak. Daarnaast heeft de RvT een belangrijke klankbordfunctie voor de directie en geeft derhalve gevraagd (en ongevraagd) adviezen.

1.3.2. Bezoldigings- en vergoedingenbeleid

De directeur wordt conform de richtlijn van de VFI bezoldigd

De RvT ontvangt als zodanig geen bezoldiging. Een redelijke vergoeding voor de door hen ten behoeve van Proefdiervrij gemaakte kosten wordt op declaratiebasis verstrekt.

1.3.3 Wijze van benoemen en zittingsduur van directie en Raad van Toezicht

De benoeming van directieleden geschiedt door de RvT, telkens voor een periode van vijf jaar.

Uitzondering hierop vormt de huidige directeur die voor onbepaalde tijd is benoemd.

De leden van de RvT worden benoemd voor een periode van vier jaar. Zij zijn twee keer herbenoembaar.

1.3.4 Nevenfuncties directie en leden van de Raad van Toezicht

De leden van directie en Raad van toezicht hadden geen nevenfuncties.

1.3.5 Verantwoordingsverklaring

Principe 1: Scheiding bestuur en toezicht

Functiescheiding en taken en verantwoordelijkheden van directie en RvT zijn vastgelegd in de statuten. Belangrijk onderdeel is de verplichting van de directie om de RvT op de hoogte te houden van ontwikkelingen en de RvT om zich te informeren. Om hieraan invulling te geven vergaderen directie en RvT vier keer per jaar met elkaar. Iedere maand doet de directeur aan de RvT verslag van lopende activiteiten. Ten minste een keer per kwartaal krijgt de RvT een financiële rapportage met toelichting over afwijkingen van de begroting. Daarin worden tevens eventuele bijstellingen van de activiteiten gemeld. De directeur wordt door de medewerkers op de hoogte gehouden van ontwikkelingen middels het wekelijkse campagne overleg. Iedere zomer wordt, aan de hand van een evaluatie van het eerste halfjaar, een start gemaakt met het actualiseren van het meerjarenbeleid en het opstellen van het jaarplan.

Maatregelen om belangenverstrengeling tegen te gaan in de RvT en tussen RvT en directie zijn opgenomen in de statuten.

De directeur/bestuurder is voor onbepaalde tijd aangesteld. Voor de leden van de RvT geldt een zittingstermijn, welke is vastgelegd in de statuten. Hiervoor is een roulatieschema opgesteld dat

jaarlijks in de vergadering van november wordt behandeld. De functieprofielen en benoemingsprocedure voor de RvT staan op de website.

Principe 2: Optimale besteding der middelen

Nieuwe fondswervende activiteiten worden altijd eerst in een pilot getest, en vergeleken met beproefde instrumenten. Op basis van deze uitkomst wordt al dan niet besloten tot grootschaliger inzet. Op grond van deze gegevens kan aan het begin van het jaar een inschatting worden gemaakt van de te maken kosten en het verwachte resultaat. In de database zijn voorzieningen getroffen om de effectiviteit van de bestedingen uit het budget voor donateurs- en fondsenwerving te bewaken. Per activiteit wordt ingevoerd wat zij gekost heeft en wat de opbrengsten zijn. Hierna wordt de terugverdientijd berekend.

De effectiviteit van het budget voor de corporate campagne wordt getoetst aan de stijging/daling van de naamsbekend en andere belangrijke indicatoren: websitebezoek en oproep van de achterban op Facebook en Twitter. Proefdiervrij werkt eraan de communicatie doelstellingen meer SMART (Specifiek, Meetbaar, Acceptabel, Realistisch, Tijdgebonden) te formuleren om op basis hiervan met meer gespecificeerde impact metingen te komen. Een eerste stap hierin is het onderzoek naar bekendheid met Proefdiervrij en haar doelstellingen.

Proefdiervrij voert regelmatig overleg met ZonMw over de bepaling van de effectiviteit van investeringen.

Daarnaast zal Proefdiervrij de effectiviteit van de fondsen besteed aan ontwikkeling van proefdiervrije technieken gaan meten. In 2009 is gestart met financiering van projecten, in samenwerking met ZonMw. Aangezien het langlopende projecten zijn is hierover nog geen uitsluitsel te geven. Geregeld wordt bekeken of bepaalde diensten goedkoper kunnen zoals post, telefonie, handling magazine etc.

Voor salarissen volgt Proefdiervrij de BBRA. Samen met een lid van de RvT wordt periodiek bezien of de inschaling nog voldoet aan de eisen.

Principe 3: Omgang met belanghebbenden

De belangrijkste belanghebbende zijn de donateurs en supporters van Proefdiervrij. Van hen is de stichting afhankelijk voor haar voortbestaan en maatschappelijk draagvlak. Alle informatie (magazine, digitale nieuwsbrief, website en Social media posts) is in principe voor iedereen toegankelijk.

Proefdiervrij heeft geen informatie waarvoor een inlogcode vereist is.

Ideeën, wensen en opmerkingen van belanghebbenden worden door de eerst verantwoordelijke afgehandeld.

Proefdiervrij beschikt over een klachtenregister, dat wordt bijgehouden door de directie assistent.

Aangezien de post bij haar binnenkomt, kan zij klachten meteen registreren. De klachtenregeling is openbaar en wordt op aanvraag toegestuurd.

Daarnaast zijn wetenschappers en proefdierkundigen belangrijke gesprekspartners. Deze komt Proefdiervrij geregeld tegen op symposia en vergaderingen. En door de bijdragen aan de cursus Proefdierkunde die Proefdiervrij overal door het land geeft.

Indien er onderwerpen op het terrein van dierproeven spelen in de Tweede Kamer worden de woordvoerders dierproeven door Proefdiervrij benaderd met onze visie op het item.

1.4 Verslag toezichthoudend orgaan

De Raad van toezicht heeft in 2014 vier keer vergaderd, iedere keer in aanwezigheid van de directie.

Onderwerpen die tijdens de vergaderingen aan de orde geweest zijn: goedkeuring van de jaarstukken 2013, administratieve organisatie, evaluatie van RvT en directie en de toekomstvisie 2014-2017.

Tussentijds is de RvT door de directie maandelijks geïnformeerd over de uitvoering van het jaarplan.

Ten minste een keer per kwartaal kreeg de RvT een financiële rapportage met toelichting over afwijkingen van de begroting.

Daarnaast hadden de leden van de RvT onderling contact over onderwerpen en stonden zij de directie gevraagd en ongevraagd bij.

Tot op heden is in de RvT van Proefdiervrij de invalshoek public affairs en public relations niet officieel vertegenwoordigd. De leden van de RvT vinden het wenselijk dat actief naar kandidaten wordt gezocht.

Aangezien Bart Sangster al jaren waardevolle adviezen geeft aan directie en RvT op het gebied van wetenschap, is besloten hem met ingang van november als adviseur wetenschap toe te voegen aan de RvT. Hiermee komt de portefeuille wetenschap te vervallen.

Voor de Raad van toezicht geldt de volgende profielschets:
Staat volledig achter de doelstelling van Proefdiervrij;
Heeft een langdurige en brede ervaring in het aandachtgebied waarvoor persoon is aangetrokken;
Heeft actuele kennis van het aandachtgebied waarvoor persoon is aangetrokken;
Heeft een relevant en uitgebreid netwerk in haar/zijn aandachtsgebied;
Heeft ervaring met toezichthoudende of bestuurlijke functies.

De aandachtsgebieden zijn:
communicatie, marketing en publiciteit;
public affairs;
personeel en organisatie;
financieel administratief/accounting en vermogensbeheer;
wetenschap;
beleid t.a.v. proefdieren en alternatieven voor dierproeven.

Een evenwichtige man/vrouw verhouding binnen de RvT heeft de voorkeur.

1.5 Toekomstparagraaf

Proefdiervrij legt in het voorjaar van 2015 de laatste hand aan de toekomstvisie 2014-2020. Het jaar 2014 hebben wij als "nulmeting" genomen: waar staan we nu, waar liggen kansen en wat is ons doel voor 2020.

Op basis daarvan gaan wij inzetten op samenwerking met o.a. wetenschappers, technologen en ZonMw om wetenschap zonder proefdieren groter te maken. Onze achterban zullen we hierbij betrekken, niet alleen maar met de vraag om financiering, maar ook om hun expertise in te zetten en mee te denken. Proefdiervrij ziet zich in deze samenwerkingsverbanden als verbinder, aanjager, en waar nodig initiatiefnemer. Ons uiteindelijke doel is de creatie van een soort dynamisch platform voor crowdsourcing, crowdfunding en co-creatie op weg naar een wereld zonder proefdieren.

Proefdiervrij blijft zelf investeren in ontwikkeling en acceptatie van proefdiervrij onderzoek. Hiertoe blijven wij investeren in het Fonds proefdiervrij onderzoek. Van 2015 tot 2020 zullen wij dit fonds laten groeien tot tenminste een miljoen euro. Daarbij zal Proefdiervrij er hard aan werken dat ook anderen gaan investeren in onderzoek zonder proefdieren. Financiering hoeft niet via Proefdiervrij te lopen. Proefdiervrij vindt het belangrijk dat er meer geld komt voor een wetenschap die goed is voor mens en dier, niet dat dat geld allemaal via ons beschikbaar komt.

Qua fondsenwerving blijft Proefdiervrij werken aan uitbreiding van de achterban, van structurele gevers. Aangezien de markt steeds moeilijker wordt, gaat de stichting zich tevens meer richten op eenmalige donaties, grote giften, periodieke schenkingen en nalatenschappen. Het Fonds proefdiervrij onderzoek geeft voor deze benadering goede aanknopingspunten.

AVS Proefdiervrij

C.M.Riechelmann
Voorzitter Raad van Toezicht

M.Zuidgeest
Directeur

2. Jaarrekening 2014

2.1 Balans per 31 december 2014 (na resultaatbestemming)

<u>Vaste activa</u>		2014	2013
		€	€
Materiële vaste activa	2.6.1	548.373	587.417
<u>Vlottende activa</u>			
Beleggingen	2.6.2	1.902.595	1.836.907
Vorderingen en activa	2.6.3	269.893	341.449
Liquide middelen	2.6.4	356.744	447.258
TOTAAL ACTIVA		<u>3.077.605</u>	<u>3.213.031</u>
PASSIVA			
Reserves en fondsen			
Reserves	2.6.5		
Continuïteitsreserve		1.000.000	1.000.000
Bestemmingsreserve		500.000	500.000
Reserve financiering activa		548.373	587.417
Instandhoudingsreserve		393.480	320.673
		<u>2.441.853</u>	<u>2.408.090</u>
Fondsen	2.6.5		
Bestemmingsfondsen		195.061	141.651
		<u>2.636.914</u>	<u>2.549.741</u>
Kortlopende schulden			
Overige schulden en nog te betalen	2.6.6	440.691	663.290
TOTAAL PASSIVA		<u>3.077.605</u>	<u>3.213.031</u>

2.2 STAAT VAN BATEN EN LASTEN

		Realisatie'14	Begroting'14	Realisatie'13
		€	€	€
<u>BATEN</u>				
Eigen fondsenwerving	2.7.1	2.042.098	2.600.000	2.048.120
Resultaat Beleggingen	2.7.2	<u>122.492</u>	<u>100.000</u>	<u>189.647</u>
Totaal baten		<u>2.164.590</u>	<u>2.700.000</u>	<u>2.237.767</u>
<u>LASTEN</u>				
Besteed aan doelstelling				
BELEID				
<i>INITIATOR</i>				
~ Fonds Proefdiervrij onderzoek	2.4	178.886	764.680	542.276
<i>INSPIRATOR</i>				
~ Overige Projecten	2.4	<u>177.896</u>	<u>223.200</u>	<u>220.973</u>
		356.782	987.880	763.249
COMMUNICATIE				
~ Publiekscampagne	2.4	253.523	257.280	215.409
~ Dialoog Marketing	2.4	571.997	559.500	463.060
~ Communicatie Donateurs	2.4	<u>290.207</u>	<u>339.620</u>	<u>306.934</u>
		1.115.727	1.156.400	985.403
Totaal besteed aan de doelstelling		<u>1.472.509</u>	<u>2.144.280</u>	<u>1.748.652</u>
Werving baten				
Kosten eigen fondswerving	2.4	519.487	460.860	436.221
Kosten beleggingen	2.4	13.360	10.000	12.021
Beheer en administratie				
Kosten beheer en administratie	2.4	72.060	80.860	75.865
Totaal Lasten		<u>2.077.416</u>	<u>2.696.000</u>	<u>2.272.759</u>
Resultaat		87.174	4.000	-34.992
2.3 Resultaatbestemming				
Reserve financiering activa		-39.043		-8.643
Instandhoudingsreserve		72.807		-64.091
Bestemmingsfondsen		<u>53.410</u>		<u>37.742</u>
		87.174		-34.992

**Overzicht lastenverdeling
2014**

	BELEID		COMMUNICATIE			Fonds- werving	Beleg- gingen	Beheer en administratie	Totaal 2014	Begroot 2014	Realisatie 2013	
	initiator	Inspirator	Publieks- campagne	Dialogo Marketing	Comm. Donateurs							
Uitbesteed werk	2.8.1	0	60.907	201.527	487.505	140.720	467.491	13.360	0	1.371.510	1.360.000	1.176.976
Bijdragen aan derden	2.8.2	35.898	0	0	0	0	0	0	0	35.898	600.000	400.000
Personeelskosten	2.8.3	110.141	90.115	40.051	65.083	115.147	40.051	0	40.051	500.641	580.000	538.390
Huisvestingskosten	2.8.4	13.796	11.287	5.017	8.152	14.423	5.017	0	5.017	62.707	51.000	50.726
Kantoorkosten	2.8.5	19.051	15.587	6.928	11.257	19.917	6.928	0	6.928	86.594	85.000	88.389
Algemene kosten	2.8.6	0	0	0	0	0	0	0	20.064	20.064	20.000	18.277
Totaal lasten		178.886	177.896	253.523	571.997	290.207	519.487	13.360	72.060	2.077.416	2.696.000	2.272.758
Gemiddeld aantal fte's 2014		1,81	1,53	0,67	1,05	1,91	0,67	0	0,67	8,3		
Gemiddeld aantal fte's 2013		1,66	1,66	0,88	0,88	1,47	0,68	0	0,68			7,9
Doelbestedingspercentage van de baten:												
Bestedingen aan doelstellingen/totale baten									68,03%	79,42%	78,14%	
Doelbestedingspercentage van de lasten:												
Bestedingen aan doelstellingen/totale lasten									70,88%	79,54%	76,94%	
Fondsenwervingspercentage:												
Kosten eigen fondsenwerving/baten eigen fondsenwerving									25,44%	17,73%	21,30%	
Norm kostenbeheer en administratie:												
Kosten beheer en administratie/totale lasten									3,47%	3,00%	3,34%	

2.5 Grondslagen van waardering en van bepaling van het resultaat

2.5.1 Algemene grondslagen

De jaarrekening is opgesteld op basis Richtlijn 650 voor "Richtlijn Fondsenwervende instellingen" van de Raad voor de jaarverslaglegging. Doel van deze richtlijn is inzicht te geven in de kosten van de organisatie en besteding van de gelden in relatie tot het doel waarvoor die fondsen bijeengebracht zijn. De jaarrekening is opgesteld in euro's.

In de consolidatie zijn betrokken de Stichting AVS Proefdiervrij en de Anti-Vivisectie Stichting.

2.5.2 Algemene grondslagen van waardering

Bij het opstellen van de jaarrekening is de Richtlijn Fondswervende instellingen gevolgd.

Bij de Anti-Vivisectie Stichting vindt geen vermogensvorming plaats. Inkomsten worden direct overgeboekt naar AVS Proefdiervrij. Om die reden is de omvang van de AVS niet van materieel belang in verhouding tot AVS Proefdiervrij en wordt geen geconsolideerde jaarrekening opgesteld.

2.5.3 Materiële vaste activa

Waardering van de materiële vaste activa vindt plaats tegen aanschafwaarde, verminderd met lineaire afschrijvingen welke zijn gebaseerd op de verwachte economische levensduur.

De afschrijvingspercentages zijn als volgt:

Pand	4%
Inrichting	20%
Inrichting kantoor	20%
Kantoormachines (hardware)	33%
Software	33%

2.5.4 Beleggingen

Aandelen worden gewaardeerd tegen beurskoers en obligaties worden gewaardeerd tegen nominale waarde, aangezien het beleid er op gericht is te wachten op uitloting. Gerealiseerde en ongerealiseerde resultaten op ter beurze genoteerde aandelen worden in de staat van baten en lasten verantwoord.

2.5.5 Reserves en fondsen

Reserves betreffen gelden ter vrije besteding van de stichting. Door het bestuur kunnen doelreserves worden aangehouden voor aanwending aan een specifiek doel.

Fondsen betreffen gelden die besteed moeten worden in het kader voor de doelstelling waarvoor deze ter beschikking zijn gesteld. Dit betreft het niet bestede deel van toegekende donaties en andere fondsen en gelden die vastliggen in vaste activa.

2.5.6 Bestemmingsfondsen

Jaarlijks doet Proefdiervrij vier giftverzoeken voor speciale projecten. Sinds 2008 worden deze apart verantwoord.

Giftverzoek voor leskisten studenten en plastinaten (2011 en 2013)

Begin 2014 stond voor dit onderwijsproject nog € 32.470 open. In 2014 is in overleg met de faculteit Diergeneeskunde € 14.376 besteed aan het maken van plastinaten van ethisch verworven konijnen.

Giftverzoek Dierdonorcodicil (2012)

In 2014 is € 1.980 uitgegeven om het project op gang te houden. In 2015 zal geïnvesteerd worden in het verder bekend maken van het Dierdonorcodicil, aangezien onlangs is gebleken dat de faculteit Diergeneeskunde meer behoefte heeft aan ethisch verworven dieren.

Giftverzoek Vervolg longmodel (2012)

In 2014 heeft intensief overleg plaatsgevonden tussen TNO, LUMC en Proefdiervrij. Dit heeft geleid tot een projectaanvraag die in januari 2015 is voorgelegd aan ZonMw.

Het resterende budget ad € 54.400 is gereserveerd voor mede financiering van dit project.

Giftverzoek onnodige dierproeven (2013 en 2014)

Met deze beide giftverzoeken heeft Proefdiervrij € 79.710 opgehaald. Aangezien het ministerie van Economische Zaken ook geïnteresseerd is in dit thema wordt in overleg gekeken hoe wij hieraan het beste vorm kunnen geven.

Giftverzoek proefdiervrij kankeronderzoek (2 maal in 2014)

In maart en december 2014 heeft Proefdiervrij giftverzoeken gedaan om proefdiervrij kankeronderzoek te stimuleren. De giftverzoeken hebben samen € 79.726 opgebracht. Dit project is door Proefdiervrij voorgefinancierd.

Giftverzoek onderzoeksbeurzen (2014)

Op het giftverzoek van september dat beoogt jonge onderzoekers door onderzoeksbeurzen in staat te stellen hun onderzoek nog eens extra onder de loep te nemen om te bezien of er mogelijkheden zijn om het zonder proefdieren te doen is € 38.485 binnengekomen. Een gedeelte van dit geld is gebruikt om dit project uit te werken.

2.5.7 Vorderingen, liquide middelen, schulden en overlopende activa en passiva

De vorderingen, liquide middelen, schulden en overlopende activa en passiva zijn opgenomen tegen geamortiseerde kostprijs; waardering geschiedt onder aftrek van een voorziening wegens oninbaarheid, gebaseerd op een individuele beoordeling van de vorderingen.

Subsidieverplichtingen zijn opgenomen op basis van een besluit ter zake, welke schriftelijk is kenbaar gemaakt aan de ontvanger van de subsidie.

2.5.8 Algemene grondslagen van resultaatbepaling

Het resultaat is bepaald als het verschil tussen de baten en alle hiermee verbonden kosten en andere aan het verslagjaar toe te rekenen lasten, met inachtneming van de hiervoor vermelde waarderingsgrondslagen.

2.5.9 Baten

De baten zijn gevormd door alle aan het verslagjaar toe te rekenen opbrengsten.

Nalatenschappen worden opgenomen in het verslagjaar waarin de omvang van de nalatenschap betrouwbaar kan worden vastgesteld, derhalve indien de betaling is aangekondigd. Voorschotten worden verantwoord in het boekjaar waarin zij worden ontvangen.

Giften in natura worden gewaardeerd tegen de reële waarde.

2.5.10 Lasten

Financiële baten en lasten betreffen de op de verslagperiode betrekking hebbende renteopbrengsten en -lasten.

2.5.11 Personeelsbeloning

Salarissen en sociale lasten worden toegerekend aan de verslagperiode waarin deze verschuldigd zijn, in overeenstemming met de arbeidsovereenkomsten.

2.5.12 Kostentoe rekening

Elke medewerker behoort tot een kostendrager. De personeelskosten worden zo rechtstreeks toegerekend aan deze bestedingscategorieën. De huisvestingskosten en de kantoor- en algemene kosten worden toegerekend op basis van het aantal fulltime equivalenten.

De volgende kostensoorten worden als volgt nader verdeeld over de bestedingscategorieën:

Kostensoort	Toerekening
Raad van Toezicht	100% aan beheer en administratie
Directie	50% aan doelstellingen 25% aan fondsenwerving 25% aan beheer en administratie
Secretariaat	100% aan beheer en administratie
Financiële administratie	100% aan beheer en administratie

ICT	Naar rato, op basis van fte's aan de bestedingscategorieën
Huisvesting	Naar rato, op basis van fte's aan de bestedingscategorieën
Kantoor- en algemene kosten	Naar rato, op basis van fte's aan de bestedingscategorieën

Bij de verdeling is uitgegaan van de volgende verdeling van fte's (gemiddeld):

	fte's 2014	fte's 2013
Initiator	1,81	1,66
Inspirator	1,53	1,66
Publiekscampagne	0,67	0,88
Dialoog Marketing	1,05	0,88
Communicatie Donateurs	1,91	1,47
Fondsenwerving	0,67	0,68
Beheer en administratie	<u>0,67</u>	<u>0,68</u>
Totaal	8,31	7,91

De norm voor kosten van beheer en administratie is gesteld op 3,5%.

2.6 Toelichting op balans per 31 december 2014

2.6.1 Materiële Vaste activa

Stand per 1 januari 2014	Pand	Inrichting	Inventaris	Totaal
	€	€	€	€
Aanschaf	683.250	122.521	18.182	823.953
Cumulatieve afschrijvingen	<u>-163.980</u>	<u>-60.527</u>	<u>-12.030</u>	<u>-236.537</u>
	519.270	61.994	6.152	587.416
Mutaties boekjaar 2014				
Aanschaf 2014	0	0	11.558	11.558
Af: Afschrijvingen 2014	<u>-27.330</u>	<u>-17.695</u>	<u>-5.576</u>	<u>-50.601</u>
	-27.330	-17.695	5.982	-39.043
Stand per 31 december 2014				
Aanschaf	683.250	122.521	29.740	835.511
Cumulatieve afschrijvingen	<u>-191.310</u>	<u>-78.222</u>	<u>-17.606</u>	<u>-287.138</u>
	491.940	44.299	12.134	548.373

De afschrijvingen zijn berekend op basis van de volgende jaarlijkse afschrijvingspercentages: Pand 4%, onderhoud 20% en inventaris 33%. De Materiële vaste activa worden ingezet in het kader van de bedrijfsvoering.

2.6.2 Beleggingen

Het verloop van de beleggingen kan als volgt worden weergegeven:

	Aandelen	Obligaties	Totaal
	€	€	€
Saldo 1 januari 2014	706.907	1.130.000	1.836.907
Aankopen	121.770	265.461	387.231
Verkopen en uitlotingen	-166.598	-218.054	-384.652
Koersresultaten	<u>75.516</u>	<u>-12.407</u>	<u>63.109</u>
Saldo 31 december 2014	737.595	1.165.000	1.902.595

De opbouw van de post beleggingen ultimo boekjaar is als volgt:

	2014	in %	2013	in %
Aandelen	737.595	38,8%	706.907	38,5%
Obligaties	<u>1.165.000</u>	61,2%	<u>1.130.000</u>	61,5%
	1.902.595	100%	1.836.907	100%

De beurswaarde van de obligaties per 31 december 2014 bedraagt € 1.346.703 in 2013 was dit € 1.273.319

Plottende activa

2.6.3 Vorderingen en activa	2014	2013
	€	€
Rente Obligaties	22.659	21.304
Te ontvangen nalatenschappen	141.846	181.185
Te ontvangen nalatenschappen AVS	99.000	75.297
Debiteuren	0	1.329
Te ontvangen bedragen	4.240	1.054
Overige vorderingen	448	60.080
Kruisposten	1.226	1.200
Voorraad verkoopartikelen	474	0
Saldo 31 december 2014	269.893	341.449

2.6.4 Liquide middelen

Kas	984	672
ING Bank	164.286	201.124
Triodos	191.066	234.681
Triodos AVS	408	10.781
Saldo 31 december 2014	356.744	447.258

De liquide middelen zijn vrij opneembaar

PASSIVA

2.6.5 Reserves en fondsen	2014	2013
	€	€
Continuïteitsreserve		
saldo per 1 januari	1.000.000	1.000.000
Mutatie volgens resultaatbestemming	<u>0</u>	<u>0</u>
Saldo per 31 december	1.000.000	1.000.000

Voor dekking van risico's op korte termijn wordt een continuïteitsreserve aangehouden van 1,5 maal de jaarlijkse kosten van de werkorganisatie. Daaronder wordt verstaan de kosten van eigen medewerkers, huisvestingskosten, kantoor- en administratiekosten, bestuurskosten en kosten eigen fondsenwerving.

Bestemmingsreserve		
Saldo per 1 januari	500.000	500.000
Mutatie volgens resultaatbestemming	<u>0</u>	<u>0</u>
	500.000	500.000

Om schommelingen in de inkomsten uit nalatenschappen en beleggingen op te vangen, wordt een bestemmingsreserve van € 500.000 aangehouden.

Reserve financiering activa		
Saldo per 1 januari	587.416	596.060
Mutatie volgens resultaatbestemming	<u>-39.043</u>	<u>-8.643</u>
Saldo per 31 december	548.373	587.417

Instandhoudingsreserve		
Saldo per 1 januari	320.673	384.764
Mutatie volgens resultaatbestemming	<u>72.807</u>	<u>-64.091</u>
Saldo per 31 december	393.480	320.673

De instandhoudingsreserve wordt aangehouden om de realisatie van de doelstellingen op lange termijn te waarborgen.

PASSIVA

2.6.5 Bestemmingsfondsen	Saldo per 01-01-14	Ontvangen	Bestedingen	Saldo per 31-12-14
	€	€	€	€
11.02 Leskist studenten en 13.04 plastinaten project	32.470	0	15.387	17.083
12.03 Dierdonorcodicil	17.679	0	1.980	15.699
12.04 Vervolg Project humaan longmodel	56.039	0	1.639	54.400
13.03 Hartspieronderzoek	0	1.208	1.208	0
13.05 en 14.02 Overbodige dierproeven	35.463	44.247	5.109	74.601
14.01 en 14.04 Kankeronderzoek	0	79.726	79.726	0
14.03 Onderzoeksbeurzen Beta Roadmap	0	38.485	5.207	33.278
	141.651	163.666	110.256	195.061

2.6.6 Overige schulden en nog te betalen	2014	2013
	€	€
Loonheffing	14.304	284
Verlofdagen	13.571	10.506
Pensioenverplichting	0	7.000
Accountantskosten	6.779	6.841
Bewaarloon/Beheerkosten	3.400	3.293
Vaste bijdragen	146.795	128.514
Proefdiervrij onderzoek	71.629	371.629
Crediteuren	182.231	134.482
Overige schulden en nog te betalen	1.368	127
Kruisposten	0	0
SSZW	614	614
	440.691	663.290

2.7 Toelichting op de baten

	Realisatie'14	Begroting'14	Realisatie'13
2.7.1 Baten uit eigen fondsenwerving	€	€	€
Structurele bijdragen	1.506.206	1.800.000	1.462.218
Giften PDV en AVS	237.408	320.000	289.016
Nalatenschappen	226.808	350.000	218.725
Nalatenschappen AVS	70.477	130.000	88.409
Overige baten eigen fondswerving	197	0	326
	2.041.096	2.600.000	2.058.694
Verkoopartikelen			
Netto-omzet	2.780		6.288
Af: Kostprijs	-1.778		-5.741
Af: Afboeken oude voorraad	0		-11.121
Bruto winst	1.002	0	-10.574
	2.042.098	2.600.000	2.048.120
2.7.2 Resultaat Beleggingen			
Rente obligaties	41.527		48.516
Dividend en rente	17.856		11.936
Gerealiseerde koersresultaten	-15.425		11.969
Ongerealiseerde koersresultaten aandelen	78.534		117.226
	122.492	100.000	189.647
Totaal Baten	2.164.590	2.700.000	2.237.767

Verschillenanalyse baten ten opzichte van de begroting

~ *Baten eigen fondsenwerving*

De structurele bijdragen en giften zijn € 376.386 lager dan begroot. Aan dit resultaat is duidelijk te zien dat de straatwerving te laat op gang is gekomen. De verwachting was dat de stijgende lijn zou doorzetten is dus tegengevallen. Besloten is om een nieuw wervingsbureau in te zetten.

Wat helaas ook dit jaar nog meespeelt zijn de economische omstandigheden.

~ *Nalatenschappen*

Het resultaat nalatenschappen is dit jaar € 182.715 lager dan begroot.

~ *Resultaat beleggingen*

Resultaat beleggingen is dit jaar € 22.492 hoger dan verwacht, in 2013 was dit € 89.500 hoger.

2.8 Toelichting lastenverdeling	Realisatie'14	Begroting'14	Realisatie'13
	€	€	€
2.8.1 Uitbesteed werk			
Mediakosten	201.527		140.883
Telefoondiensten/door to door	783.042		625.281
Druk- en ontwerpkosten	23.640		16.754
Informatie aan leden	150.353		180.357
Internet	20.996		19.975
Social Media	36.298		48.618
Europese Campagne	0		20.038
Campagne Modelkoe	21.175		0
Diverse projecten waaronder politiek	60.907		58.659
Kosten betalingsverkeer	24.672		23.057
Kosten beleggingen	13.360		12.021
Overige ledenwerving	15.454		6.005
Overige kosten	20.084		25.328
	1.371.508	1.360.000	1.176.976
2.8.2 Fonds Proefdiervrij Onderzoek			
ZonMW	1.208		371.629
Universiteit Utrecht- Platinaten Project	0		27.600
Eigen Projecten	34.690		771
	35.898	600.000	400.000
2.8.3 Personeelskosten			
Salarissen	363.724	370.000	346.003
Pensioenlasten	30.056	40.000	43.905
Sociale lasten	73.886	75.000	61.390
Overige personeelskosten	13.034	20.000	16.106
Tijdelijke krachten	19.941	75.000	70.986
	500.641	580.000	538.390
Ziekengeld	0	0	0
	500.641	580.000	538.390

Het gemiddeld aantal werknemers gedurende het boekjaar 2014 bedroeg 8.3 (in 2013 was dat 7.9)

Bezoldiging Directie en Raad van toezicht

Naam: M.Zuidgeest

Functie: Directeur

Dienstverband: Onbepaalde tijd

Uren: 40 uur per week

Periode: 1 jan t/m 31 dec

	2014	2013
~ Bruto jaarloon	73.667	73.667
~ Vakantietoelage	5.893	5.893
~ Pensioenlasten	18.107	18.184
~ SV lasten (wg deel)	5.281	2.533
Totaal bezoldiging	102.948	100.277

De Raad van toezicht ontvangen als zodanig geen bezoldiging.

Een redelijke vergoeding voor de door hen ten behoeve van Proefdiervrij gemaakte kosten wordt op declaratiebasis verstrekt.

	Realisatie'14	Begroting'14	Realisatie'13
	€	€	€
2.8.4 Huisvestingskosten			
Huisvestingskosten	17.682	16.000	18.200
Afschrijving Kantoorpand	27.330	14.000	13.665
Afschrijving Inrichting	<u>17.695</u>	<u>21.000</u>	<u>18.861</u>
	62.707	51.000	50.726
2.8.5 Kantoorkosten			
Kantoor benodigdheden	1.606		522
Telefoonkosten	4.434		4.737
Afschrijvingen	5.575		6.093
Reis-Verblijfkosten	2.568		3.541
Portokosten	8.275		8.245
Kopieerkosten	1.401		5.568
Huisstijl Items	21.506		14.836
Computer/Serverkosten	11.541		11.561
Vakliteratuur	18.839		23.306
Verzekeringen	5.988		4.954
Overige kantoorkosten	<u>4.861</u>		<u>5.026</u>
	86.594	85.000	88.389
2.8.6 Algemene kosten			
Accountant	13.528	12.000	12.000
Kosten Raad van Toezicht	4.300	3.000	3.450
Salarisadministratie	1.881	2.500	1.653
Div. Algemene kosten	272	2.500	1.119
Administratie AVS	<u>83</u>	<u>0</u>	<u>55</u>
	20.064	20.000	18.277

Verschillenanalyse lasten ten opzichte van de begroting

De post uitbesteed werk is € 19.000 hoger dan begroot.

- Het verschil ten opzichte van de begroting is naar verhouding vrij klein.
De posten binnen uitbesteed werk zijn wel onderling verschoven.

2.9 Kasstroomoverzicht

	2014	2013
Kasstroom uit activiteiten	€	€
Totaal Baten	2.164.590	2.237.767
Totaal Lasten	<u>2.077.416</u>	<u>2.272.759</u>
Exploitatieresultaat	87.174	-34.992
Afschrijvingen	<u>50.601</u>	<u>38.620</u>
Cash-flow	137.775	3.628
<i>Mutaties in:</i>		
Vorderingen en activa	71.556	93.571
Kortlopende schulden	<u>-222.599</u>	<u>89.478</u>
	-151.043	183.049
Totaal kasstroom uit activiteiten	<u>-13.268</u>	<u>186.677</u>
Kasstroom uit investeringen		
Investerings materiële vaste activa	-11.558	-29.977
Investerings in beleggingen	<u>-65.688</u>	<u>-79.288</u>
Totaal kasstroom investeringen	-77.246	-109.265
Totaal kasstroom	<u>-90.514</u>	<u>77.412</u>
Beginsaldo Liquide middelen	447.258	369.846
Totaal Kasstroom	<u>-90.514</u>	<u>77.412</u>
Eindsaldo liquide middelen	356.744	447.258

Stichting AVS Proefdiervrij
Groot Hertoginnelaan 201
2517 ES DEN HAAG

3.1 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de in dit rapport opgenomen jaarrekening 2014 van Stichting AVS Proefdiervrij te Den Haag gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2014 (met een geconsolideerd balanstotaal van € 3.077.605) en de staat van baten en lasten over 2014 (met een geconsolideerd resultaat van € 87.174 positief) met de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het bestuur van de Stichting is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag, beiden in overeenstemming met Richtlijn 650 Fondsenwervende Instellingen. Het bestuur is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat. Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten. Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving door het bestuur en van de redelijkheid van de door het bestuur van de stichting gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel betreffende de jaarrekening

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting AVS Proefdiervrij per 31 december 2014 en van het resultaat over 2014 in overeenstemming met Richtlijn 650 Fondsenwervende Instellingen.

Verklaring betreffende andere voorschriften

Wij melden dat het bestuursverslag voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening zoals vereist in Richtlijn 650 Fondsenwervende Instellingen.

Was getekend,
Slidrecht, 4 juni 2015.
WITH accountants B.V.
P. Alblas RA

Correspondentie-adres

Postbus 2150 - 2400 CD - Alphen aan den Rijn
T 0172-750175 | www.withaccountants.nl | info@withaccountants.nl | Twitter: @withaccountants
IBAN: NL71 INGB 0667 8301 62 | KVK: 28112484

Bijlage 1: Begroting 2015

	Begroting'15	Realisatie'14	Begroting'14
BATEN	€	€	€
Eigen fondsenwerving	2.390.000	2.042.098	2.600.000
Resultaat Beleggingen	<u>100.000</u>	<u>122.492</u>	<u>100.000</u>
Totaal baten	2.490.000	2.164.590	2.700.000
LASTEN			
Besteed aan doelstelling			
BELEID			
Fonds proefdiervrij onderzoek	659.500	178.886	764.680
Overige modules	<u>292.750</u>	<u>177.896</u>	<u>223.200</u>
	952.250	356.782	987.880
COMMUNICATIE			
~ Publiekscommunicatie	616.750	825.520	816.780
~ Communicatie donateurs	<u>325.000</u>	<u>290.207</u>	<u>339.620</u>
	941.750	1.115.727	1.156.400
Totaal besteed aan doelstelling	1.894.000	1.472.509	2.144.280
Werving baten			
Kosten eigen fondswerving	508.000	519.487	460.860
Kosten beleggingen	<u>10.000</u>	<u>13.360</u>	<u>10.000</u>
	518.000	532.847	470.860
Beheer en administratie			
Kosten beheer en administratie	78.000	72.060	80.860
Totaal Lasten	2.490.000	2.077.416	2.696.000
Resultaat	0	87.174	4.000

Bijlage 2: Consolidatiestaat 2014

	AVS Proefdiervrij	Anti-Vivisectie Stichting	eliminaties	Totaal
ACTIVA				
<u>Vaste activa</u>				
	€	€	€	€
Materiële vaste activa	548.373	0	0	548.373
<u>Viottende activa</u>				
Beleggingen	1.902.595	0	0	1.902.595
Vorderingen en activa	269.893	99.000	-99.000	269.893
Liquide middelen	356.744	408	-408	356.744
TOTAAL ACTIVA	<u>3.077.605</u>	<u>99.408</u>	<u>-99.408</u>	<u>3.077.605</u>
PASSIVA				
Reserves en fondsen				
Reserves				
Continuïteitsreserve	1.000.000	0	0	1.000.000
Bestemmingsreserve	500.000	0	0	500.000
Reserve financiering activa	548.373	0	0	548.373
Overige reserves	393.480	9	-9	393.480
	<u>2.441.853</u>	<u>9</u>	<u>-9</u>	<u>2.441.853</u>
Fondsen				
Bestemmingsfondsen	195.061	0	0	195.061
	<u>2.636.914</u>	<u>9</u>	<u>-9</u>	<u>2.636.914</u>
Kortlopende schulden				
Overige schulden en nog te betalen	440.691	99.399	-99.399	440.691
TOTAAL PASSIVA	<u>3.077.605</u>	<u>99.408</u>	<u>-99.408</u>	<u>3.077.605</u>

Consolidatie staat van baten en lasten 2014

	AVS Proefdier vrij	Anti-Vivisectie Stichting	eliminaties	Totaal
	€	€	€	€
<u>BATEN</u>				
Eigen fondsenwerving	2.042.098	70.514	-70.514	2.042.098
Resultaat beleggingen	<u>122.492</u>	0	0	122.492
Totaal baten	2.164.590	70.514	-70.514	2.164.590
<u>LASTEN</u>				
Besteed aan doelstelling				
BELEID				
<i>INSPIRATOR</i>				
~ Fonds Proefdier vrij onderzoek	178.886	0	0	178.886
<i>STIMULATOR</i>				
~ Overige Projecten	<u>177.896</u>	<u>70.431</u>	<u>-70.431</u>	<u>177.896</u>
	356.782	70.431	-70.431	356.782
COMMUNICATIE				
Publiekscampagne	253.523	0	0	253.523
Dialog Marketing	571.997	0	0	571.997
Communicatie Donateurs	<u>290.207</u>			<u>290.207</u>
	1.115.727	0	0	1.115.727
Totaal besteed aan de doelstelling	1.472.509	70.431	-70.431	1.472.509
Werving baten				
Kosten eigen fondsenwerving	519.487	0	0	519.487
Kosten beleggingen	<u>13.360</u>	0	0	<u>13.360</u>
	532.847	0	0	532.847
Beheer en administratie				
Kosten beheer en administratie	72.060	83	-83	72.060
Totaal lasten	2.077.416	70.514	-70.514	2.077.416
Resultaat	87.174	0	0	87.174